

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 361/2021-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených advokátkou JUDr. Katarínou Andráš Leškovou, Plzenská 2, Prešov, proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 1 Co 126/2018, 1 Co 127/2018 z 27. marca 2019 a proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1 Cdo 15/2020 z 27. januára 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 30. júla 2021 domáhajú vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 Co 126/2018, 1 Co 127/2018 z 27. marca 2019 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) č. k. 1 Cdo 15/2020 z 27. januára 2021 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“). Sťažovatelia navrhujú napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Súčasne sa domáhajú priznania náhrady trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom a priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 5 000 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a obsahu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu (ktoré síce rovnako ako napadnutý rozsudok krajského súdu nebolo sťažovateľmi predložené spolu s ústavnou sťažnosťou, ale je dostupné na stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk), vyplýva, že v konaní vedenom Okresným súdom Košice-okolie (ďalej len „okresný súd“)

pod sp. zn. 7 C 1351/2015 sa sťažovatelia podanou žalobou domáhali určenia absolútnej neplatnosti výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby.

3. Okresný súd rozsudkom č. k. 7 C 1351/2015-272 z 21. novembra 2017 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) žalobu sťažovateľov zamietol a zaviazal ich spoločne a nerozdielne nahradiť žalovaným trovy konania. Z vykonaného dokazovania mal okresný súd preukázané, že sťažovatelia neuplatnili žalobu o neplatnosť dražby v zmysle zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov, ale domáhali sa len určenia absolútnej neplatnosti výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou. Z tohto dôvodu okresný súd skúmal, či sťažovatelia preukázali naliehavý právny záujem na podanie takej žaloby podľa § 137 ods. 1 písm. c) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Vzhľadom na to, že sťažovatelia existenciu naliehavého právneho záujmu na podaní určovacej žaloby nepreukázali, okresný súd ich žalobu ako nedôvodnú zamietol.

4. Na základe odvolania sťažovateľov krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP a v celom rozsahu sa stotožnil s jeho dôvodmi, na ktoré odkázal (§ 387 ods. 2 CSP). V odôvodnení skonštatoval, že okresný súd sa správne zaoberal otázkou existencie naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe už po začatí konania. Zhodne s okresným súdom uviedol, že ak sťažovatelia nepodali žalobu o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby podľa osobitného právneho predpisu, okresný súd nemal dôvod vyzývať sťažovateľov na úpravu žalobného petitu a poskytnúť im poučenie, ako majú žalobu doplniť alebo upraviť, preto bola predmetná odvolacia námietka sťažovateľov nedôvodná.

5. Proti rozsudku krajského súdu podali sťažovatelia dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodili z § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP.

6. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľov odmietol z dôvodu jeho neprípustnosti.

6.1. Vo vzťahu k sťažovateľmi uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP najvyšší súd konštatoval neopodstatnenosť namietanej existencie vady zmätočnosti. Podľa názoru najvyššieho súdu krajský súd citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje závery, pričom právne závery prijaté okresným súdom taktiež doplnil v zmysle odvolacích námietok sťažovateľov. Obsah spisu preto podľa najvyššieho súdu v ničom neopodstatňuje tvrdenie sťažovateľov, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom priečiacim sa zákonu. Dodal, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sťažovateľov. Dovolanie sťažovateľov preto najvyšší súd v tejto časti odmietol ako neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP.

6.2. Pokiaľ ide o sťažovateľmi namietané nesprávne právne posúdenie veci, najvyšší súd uviedol, že argumentácia sťažovateľov vo vzťahu k prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP nie je dostatočná a nimi uvádzané dovolacie dôvody nie sú v podanom dovolaní vymedzené spôsobom zodpovedajúcim § 431 až § 435 CSP. Konštatoval, že z obsahu dovolania nie je možné zistiť, ktorú právnu otázku mali sťažovatelia na mysli v rámci argumentácie, že krajský súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu [§ 421 ods. 1 písm. a) CSP], že rozhodnutie krajského súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi

dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená [§ 421 ods. 1 písm. b) CSP]; resp. ktorá právna otázka je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne [§ 421 ods. 1 písm. c) CSP]. Dovolanie aj v tejto časti preto najvyšší súd odmietol ako neprípustné podľa § 447 písm. f) CSP.

II.

Argumentácia sťažovateľov

7. Sťažovatelia v podanej ústavnej sťažnosti podrobne opisujú skutkový stav veci, poukazujú na jednotlivé rozhodnutia konajúcich súdov vydané v ich právnej veci, pričom opakujú svoje argumenty uplatnené už v konaní pred všeobecným súdmi. Detailne rekapitulujú argumenty, ktoré tvorili obsah ich žaloby a v konaní uplatnených opravných prostriedkov, pričom prezentujú svoj nesúhlas s rozhodnutiami všeobecných súdov. Namietajú, že okresný súd svoj rozsudok náležite neodôvodnil, keď sa nezoberal skúmaním neplatnosti dobrovoľnej dražby, preto je jeho rozhodnutie „*arbitrárne, zmätočné a ústavne neudržateľné*“. Vo vzťahu k napadnutým rozhodnutiam s poukazom na zjednocujúce stanovisko najvyššieho súdu R 2/2016 len uvádzajú, že „*odvolací súd ako aj dovolací súd zaťažili toto súdne konanie vadou, ktorá zakladá porušenie ich práva na spravodlivý proces*“.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Sťažovatelia sa podanou ústavnou sťažnosťou domáhajú vyslovenia porušenia práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu.

9. Ústavný súd v prvom rade upriamuje pozornosť na skutočnosť, že sťažovatelia k ústavnej sťažnosti nepriložili v súlade s § 123 ods. 3 zákona o ústavnom súde kópie právoplatných rozhodnutí krajského súdu a najvyššieho súdu, proti ktorým ich ústavná sťažnosť smeruje. Napriek tomu, že nepochybne ide o odstrániteľnú vadu konania, ústavný súd k postupu podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde, teda k doručeniu výzvy na odstránenie tohto nedostatku nepristúpil. Za určitých okolností totiž môže prevážiť hľadisko procesnej efektívnosti a rýchlosti konania a ústavný súd vtedy rozhodne o podanej ústavnej sťažnosti aj bez odstránenia nedostatkov podania. Je to tak v prípade, keď ústavný súd dospeje k záveru, že ani doplnenie ústavnej sťažnosti by za žiadnych okolností nebolo spôsobilé privodiť sťažovateľovi úspech pri predbežnom prerokovaní jeho ústavnej sťažnosti (m. m. IV. ÚS 249/2020). Tak je tomu aj v prejednávanej veci sťažovateľov, pričom bližšie dôvody ústavný súd objasňuje v ďalšej časti tohto uznesenia.

10. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní skúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľov obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

11. V rámci predbežného prerokovania dospel ústavný súd k záveru, že ústavná sťažnosť sťažovateľov nespĺňa napriek ich právnenému zastúpeniu náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 123 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Bez potreby bližších doktrínálnych záverov k označeným právam sťažovateľov ústavný súd konštatuje, že ústavná sťažnosť nie je argumentačne koncipovaná tak, aby sa z nej dalo vyvodit', ako mali napadnuté rozhodnutia krajského súdu a najvyššieho súdu poškodiť sťažovateľov na označených právach podľa ústavy a dohovoru. V ústavnej sťažnosti totiž absentuje odôvodnenie, teda relevantná a konzistentná argumentácia a prezentovanie súvislostí tykajúcich sa porušenia ich označených práv vo vzťahu k napadnutým rozhodnutiam konajúcich súdov. Ústavný súd nachádza v obsahu ústavnej sťažnosti ústavne relevantnú argumentáciu, aj to veľmi strohú, formulovanú len v neprospech rozsudku okresného súdu, ktorý sťažovatelia ani neoznačujú za porušovateľa ich práv (bod 7 tohto uznesenia).

12. Ústavný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemá *ex offio* prieskumnú právomoc, t. j. nemá oprávnenie bez námietky sťažovateľov *en bloc* preskúmať napádané rozhodnutie a iniciatívne vyhľadávať prípadné ústavne neudržateľné pochybenia. Inými slovami, tvrdenie sťažovateľov bez jeho konkretizácie v interakcii s napádaným rozhodnutím, opatrením, prípadne iným zásahom nepostačuje na meritórne konštatovanie o porušení sťažovateľmi označených práv a slobôd (I. ÚS 245/2018). Ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre už formuloval právny názor (pozri napr. IV. ÚS 359/08), podľa ktorého má nedostatok odôvodnenia ústavnej sťažnosti (alebo jej časti) významné procesné dôsledky. Je totiž základnou povinnosťou sťažovateľov, v danom prípade navyše zastúpených kvalifikovaným právnym zástupcom, aby čo najpresnejšie opísali skutkový stav, z ktorého vyvodzujú svoj procesný nárok na ochranu poskytovanú ústavným súdom. Okrem opísania skutkových okolností musí odôvodnenie sťažnosti obsahovať najmä právne argumenty a právne posúdenie predloženého sporu. Všeobecne formulovaný subjektívny názor sťažovateľov o porušení ich práv nie je postačujúci (m. m. IV. ÚS 182/2021).

13. Absencia kvalifikovaného odôvodnenia tak predstavuje nedostatok, ktorý bráni ústavnému súdu považovať ústavnú sťažnosť za dostatočne odôvodnenú.

14. Podľa názoru ústavného súdu za danej situácie neprichádzala do úvahy ani výzva na odstránenie týchto nedostatkov návrhu podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde vzhľadom na ich kľúčovú povahu. Označené ustanovenie zákona totiž slúži na odstraňovanie najmä formálnych nedostatkov návrhu, nie však jeho samotnej podstaty (m. m. I. ÚS 155/2019).

15. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že označené nedostatky zákonom predpísaných náležitostí nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na perfektnosť základných náležitostí návrhu slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

16. Vzhľadom na to, že nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí sa netýka len formálnych náležitostí ústavnej sťažnosti, ale esenciálnych obsahových náležitostí (absencia dostatočného a konzistentného odôvodnenia), ústavný súd sťažovateľov, ktorí sú v konaní pred ústavným súdom kvalifikovane právne zastúpení, nevyzýval na odstránenie nedostatkov ich ústavnej sťažnosti (m. m. II. ÚS 102/2019, II. ÚS 576/2020).

17. Keďže predmetná ústavná sťažnosť v predloženej podobe neobsahuje náležitosti, ktoré na uplatnenie právomoci ústavného súdu ustanovujú ústava a zákon o ústavnom súde, a to relevantné odôvodnenie ako východiskový rámec ústavnej sťažnosti obsahovo korešpondujúci

s návrhom na rozhodnutie vo veci samej, ústavný súd ju odmietol pre nesplnenie náležitostí ustanovených zákonom podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 6. septembra 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu